

Spoštovane mentorice, spoštovani mentorji branja,

Slikanica pisateljice Svetlane Makarovič z ilustracijami Tomaža Lavriča z naslovom *Škrat Kuzma dobi nagrado* je v več natisih, tudi v zbirki, izšla pri Mladinski knjigi, prvič leta 1974 z ilustracijami Jelke Reichman. Prevedena je v slovaščino in češčino, predstavo pa lahko vidite v [Slovenskem mladinskem gledališču](#).

Program Bralne značke podpira Javna agencija za knjigo, izid darilne izdaje *Škrata Kuzme* v nakladi 25.500 izvodov je omogočilo podjetje HOFER.

Nekateri mentorji boste poskrbeli, da se boste s Kuzmo srečevali vse leto, saj je to, da imajo vsi otroci doma isto slikanico, imenitno. Tole je nekaj možnosti, ki jih predlagajo »pretekle mentorske prakse«. Lahko jih uporabite (ali pa tudi ne 😊).

- Z otroki preberite slikanico in si skupaj oglejte ilustracije. Če je to mogoče, si oglejte še slikanico iz leta 1974, ki jo je ilustrirala Jelka Reichman. Potem lahko otroci likovno ustvarjajo. (Če bi bil/a jaz ilustrator/ka, bi bil Škrat Kuzma/Frizerski škrat/Kuharski škrat ... v knjigi tak ...).
- V šolski ali splošni knjižnici poiščite še druge knjige Svetlane Makarovič. Eno od njih skupaj preberite.
- Z otroki se z pogovarjajte o škratih in škratovščinah. Bodite pozorni na to, ali razumejo vse besede. Ali otroci vedo, kaj je magnetofonski trak? (Če imate na šoli še kakšen star

Častni pokrovitelj Bralne značke je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Program Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS sofinancirajo: Javna agencija za knjigo RS, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (ZRSŠ), Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

Podporniki Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS so: Telekom Slovenije, HOFER, Elektro Ljubljana, SVIZ Slovenije, Ceeref, Abanka, Draga Kolinska.

Pri posameznih projektih sodelujejo še drugi sponzorji in podporniki.

Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS je član Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Besedna zveza Bralna značka® je registrirana blagovna znamka Zveze prijateljev mladine Slovenije.

magnetofon ali kasetofon, otrokom lahko pokažete, kako izgleda in morda, kako deluje). Je na šoli učitelj tehnike/računalništva, ki bi jim povedal, kako lahko danes nagaja radijski škrat? Povprašajte jih, kakšne bi bile škratovščine šiviljskega, slikarskega, rezbarskega škrate. Otroci naj si poskusijo izmisliti novega škrate in njegovo škratovščino. Če jim to dela težave, naj si izmislijo novo škratovščino kakšnega od škratev iz slikanice. Njihove predloge lahko tudi zabeležite (Morda pa kdo že lahko sam zapiše krajše besedilo.)

- Poizkusite skupaj ob ilustracijah povzeti zgodbo. Otroci naj povedo, koliko čudežnih jagod (od 1-5) bi za zgodbo dali Svetlani Makarovič in koliko Tomažu Lavriču. Koliko čudežnih jagod pa bi jima dal/a mentor/ica?
- Vprašajte otroke: Kakšno čudežno nagrado bi si zaželel ti, če bi zmagal na kakšnem tekmovanju?

V nadaljevanju boste našli nekaj primerov zahtevnejših in bolj strukturiranih bralnih spodbud. Sami boste presodili, kako podrobno se boste z otroki lotili besedila. Kdo in kdaj je zrel za kakšno nalogo, boste najlažje presodili prav otrokovi učitelji branja, marsikaj boste dodali sami. Zagotovo pa boste Škrata Kuzmo brali tudi kasneje, v višjih razredih, ko bodo otroci že samostojni, dobri bralci. Bralna značka in njeni mentorji namreč vabimo k družinskemu branju, spodbujamo in razvijamo samostojno branje, se povezujemo s šolsko in splošno knjižnico in negujemo tradicijo domačih knjižnic ...

I. Vprašanja po vsebini:

- Kakšen je škrat Kuzma? Opiši-te ga! Lahko ga tudi narišeš/te ☺ Približno koliko je star? Kakšne spodnje hlače nosi? Katera bolezenska nadloga ga muči?
- Kaj pomeni »iti po svoji poti«? Kaj pomeni, da je sraka šla po Kuzmovi poti? In zakaj je šla po Kuzmovi poti?
- Kateri škratje nastopajo v pravljici? Kateri manjkajo zaradi ošpic? O katerih škratovščinah so poročali na mesečnem zborovanju v parku na robu mesta?
- Kaj meniš/te, o katerih škratovščinah bi poročali škratje, ki jih ni bilo na mesečnem zborovanju?
- Katere škratovščino je naredil Kuzma septembra? Zakaj je prav on dobil nagrado? Kaj je bila nagrada?
- Kakšen je bil družabni večer? Kdo se je pridružil škratom?
- Kakšne škratovščine naj bi Kuzma ušpičil sraki, veverici in ježu? Kaj so zdaj storile te živali škratu Kuzmi? H komu so šle na zajtrk? Zakaj so si živali privoščile majhno škratovščino s Kuzmo?

Častni pokrovitelj Bralne značke je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Program Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS sofinancirajo: Javna agencija za knjigo RS, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (ZRSŠ), Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

Podporniki Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS so: Telekom Slovenije, HOFER, Elektro Ljubljana, SVIZ Slovenije, Ceeref, Abanka, Draga Kolinska.

Pri posameznih projektih sodelujejo še drugi sponzorji in podporniki.

Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS je član Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Besedna zveza Bralna značka® je registrirana blagovna znamka Zveze prijateljev mladine Slovenije.

II. Spodbujanje domišljije:

- Zamisli-te si še kakšnega škrata in njegove škratovščine!
- Kaj bi ti počel-a, če bi bil-a škrat-ica in bi ti bila dana čarobna moč?

III. Pozorno branje:

Podrobno preglej-te besedilo in napačne besede zamenjaj-te s pravimi iz besedila:

Kuzma je hodil in hodil. Da bi mu pot hitreje minevala, si je poskusil zabrundati najnovejšo popevko, ki mu jo je bila pred tremi urami prepevala njegova sestra. In tukaj so Kuzmo že čakali zbrani škratje, vsak v svojem avtu. Pet jih je bilo ... Sraka je neslišno vozila za njim, preveč pa se mu ni upala približati, čeprav je ves čas premišljevala, kako bi mu ukradla dragoceni šopek. In tako je Kuzma nemoteno prišel do svoje graščine. Razgrnil je svilen zaveso, se splazil noter in v hipu zaspal.

Zamenjan vrstni red / uredi besedilo:

- Pa so rajali in se veselili. Poskočna palčica z živo zelenimi lasmi je priplesala do Kuzme in ga poskušala zavrteti v plesu.
»Pusti me, no,« je godrnjal Kuzma, »revmatizem imam.«
Palčica pa ni odnehala, smejala se je, opletala z zelenimi kuštri in vpila:
»Prava reč, revmatizem! Sicer ne vem, kaj je to, ampak mene nič ne moti, odloži revmatizem na gobo in zapleši z mano!«
Kuzma je od jeze tako pozelenel kot lasje njegove (...) plesalke – in molčeč odšel.
- V petek popoldne se je škrat Kuzma prebudil bolj pozno. Žejen je bil in glava ga je bolela in komaj je čakal, da bi se osvežil in pokrepčal s hladnimi, dišečimi jagodami – ampak, kje pa so?! Razgrnil je zaveso iz bršljana, ki je zastirala vhod v njegovo duplino, zamežikal v sonce in široko zazelhal. Potem si je s krempljasto roko počesal razkuzmano grivo in rekel sam sebi: »Gremo, Kuzma!«

Vstavi-te manjkajoče besede

Kmalu po (...) se je vesela družbica razšla z mnogimi (...) in z mahanjem (...).

Kuzma je bolj in bolj (...). Potem pa je v navalu (...) hotel planiti nad (...), nato pa še nad (...).

Častni pokrovitelj Bralne značke je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Program Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS sofinancirajo: Javna agencija za knjigo RS, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (ZRSŠ), Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

Podporniki Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS so: Telekom Slovenije, HOFER, Elektro Ljubljana, SVIZ Slovenije, Ceeref, Abanka, Draga Kolinska.

Pri posameznih projektih sodelujejo še drugi sponzorji in podporniki.

Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS je član Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Besedna zveza Bralna značka® je registrirana blagovna znamka Zveze prijateljev mladine Slovenije.

VI. Besedišče:

Raziščite, kaj je to: npr. revmatizem, magnetofonski trak, pogrebna koračnica ... (Morda z otroki pri tem uporabite spletni portal Fran?)

VII. Slikanica in njeni ustvarjalci

Kdo je ilustriral slikanico Škrat Kuzma dobi nagrado, ki si jo dobil v dar?

- Kakšne se ti zdijo ilustracije?
- Kaj prikazuje dvostranska ilustracija na str. 12-13?
- So medved in druge živali na predzadnji strani že pojedli zajtrk ali ga še čakajo? Po čem tako sklepaš/-te?
- Je v kakšni drugi izdaji to pravljico ilustriral drug ilustrator? Če DA, zapiši ime in priimek.

Kako si poiskal ta podatek?

- a) Slikanico imamo doma
- b) Vprašal sem knjižničarja/ko v knjižnici
- c) Pogledal sem po policah v knjižnici
- d) Poiskal sem v Cobiss-u

Katere pravljice Svetlane Makarovič še poznaš?

Naštej jih _____

Kako si zvedel zanje?

- e) Brali so mi jih doma, družinski člani
- f) Vprašal sem knjižničarja/ko v knjižnici
- g) Pogledal sem po policah v knjižnici
- h) Poiskal sem jih v Cobiss-u

Spoštovane mentorice/mentorji, če se vam bo kakšne srečanje s Svetlano Makarovič in Škratom Kuzmo posebej posrečilo, se nam oglasite. Pošljete lahko opis, fotografije, zapise in risbe/slike otrok ... Morda vam Škrat Kuzma prinese kakšno nagrado ...

Naj vam bo ob branju lepo,

mag. Tilka Jamnik, Manca Perko

Ljubljana, 17. september 2019

Častni pokrovitelj Bralne značke je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.
Program Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS sofinancirajo: Javna agencija za knjigo RS, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (ZRSŠ), Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.
Podporniki Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS so: Telekom Slovenije, HOFER, Elektro Ljubljana, SVIZ Slovenije, Ceeref, Abanka, Draga Kolinska.
Pri posameznih projektih sodelujejo še drugi sponzorji in podporniki.
Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS je član Zveze prijateljev mladine Slovenije.
Besedna zveza Bralna značka® je registrirana blagovna znamka Zveze prijateljev mladine Slovenije.